

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 29 kwietnia 2024 r.

Poz. 2496

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.166.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 26 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), stwierdzam nieważność uchwały Nr LXXVIII/804/24 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie utworzenia mieszkania wspomaganego oraz określenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu, w części dotyczącej:

- § 1,
- § 2,
- § 3 ust. 3

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa we wstępie, Rada Miejska w Iławie, działając na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 17 ust. 1 pkt 12, art. 53 ust. 1, 3 i 5, art. 97 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych, utworzyła mieszkanie wspomagane oraz określiła zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu.

Uchwała została przedłożona organowi nadzoru w dniu 2 kwietnia 2024 r.

W § 1 ust. 1 uchwały Rada Miejska w Iławie postanowiła, że: „Tworzy się mieszkania wspomagane, na które przeznaczony jest lokal w Iławie przy ul. Władysława Jagiełły 1C, stanowiący lokal mieszkalny nr 6, składający się z dwóch pokoi, w tym jeden z aneksem kuchennym, łazienki z WC, garderoby i przedpokoju o łącznej powierzchni użytkowej 46,60 m².” W ust. 2 tego przepisu, Rada Miejska wskazała, że mieszkanie wspomagane prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie. Następnie w § 2 uchwały, postanowiono, że mieszkanie wspomagane jest przeznaczone dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. W § 3 ust. 3 uchwały, wskazano, że Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie może częściowo lub całkowicie zwolnić z odpłatności za pobyt w mieszkaniu wspomaganym w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Przypadkami takimi mogą być np. długotrwała choroba, straty materialne powstałe w wyniku zdarzeń losowych, itp. Zwolnienia dokonuje się na czas określony.

Zgodnie z treścią upoważnienia ustawowego z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, rada powiatu lub rada gminy, w drodze uchwały, ustala w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i treningowych lub wspomaganych. Jednocześnie też, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy, Oplatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

Ponadto, zgodnie z art. 53 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym (ust. 1). Mieszkania, o których mowa w ust. 1, są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu (ust. 2).

Wyżej zacytowane postanowienia uchwały, w ocenie organu nadzoru, zostały podjęte z przekroczeniem normy kompetencyjnej wynikającej z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Na tej podstawie rada gminy nie została bowiem upoważniona do utworzenia mieszkania wspomaganego, jego opisu, wskazywania podmiotu, który będzie je prowadził, określenia kręgu osób dla których mieszkanie wspomagane jest przeznaczone, ani też do określania zwolnień od opłat za pobyt w mieszkaniu wspomaganym.

Analiza przepisów ustawy o pomocy społecznej, regulujących udzielanie świadczenia w formie mieszkania chronionego prowadzi do stwierdzenia, że kompetencje prawotwórcze przyznane organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, ograniczone zostały wyłącznie do ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych, stosownie do upoważnienia zawartego w art. 97 ust. 5 tej ustawy. Przepis ten zamieszczony został w rozdziale 6 ustawy o pomocy społecznej pt. „Zasady odpłatności za świadczenia,” upoważnia radę jedynie do określenia szczegółowych zasad odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych. Brak jest zatem podstaw do twierdzenia, że zawarta w tym przepisie norma kompetencyjna odnosi się do innych kwestii niż odpłatność. W konsekwencji postanowienia zawarte w § 1 oraz § 2 przedmiotowej uchwały wykraczają poza zakres upoważnienia ustawowego przyznanego radzie gminy na mocy art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej i jako takie należy je wyeliminować z obrotu prawnego.

Ponadto, rada gminy na gruncie art. 97 ust. 5 ustawy, nie posiada kompetencji do regulowania kwestii dotyczącej zasad stosowania ulg lub zwolnień z odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, mieszkaniach treningowych lub wspomaganym, odmiennie aniżeli w przypadku regulacji przyjmowanej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, gdzie ustawodawca wyraźnie wskazuje, iż poza ustaleniem szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, rada gminy władna jest także unormować szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Powyższy pogląd znajduje oparcie w judykaturze. W wyroku z dnia 21 września 2023 r., sygn.: IV SA/Po 461/23 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, iż z treści art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej nie sposób wyprowadzić twierdzenia, że zawiera on upoważnienie do określenia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zasad obniżania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia. Zdaniem sądu, wystarczająco określa to art. 97 ust. 1 zd. 2 ustawy w związku z jej art. 104 ust. 4. Wobec czego, należy uznać, że § 3 ust. 3 uchwały został podjęty z przekroczeniem ww. delegacji ustawowej i powinien zostać wyeliminowany z obrotu prawnego.

Niezależnie od powyższego, należy wskazać, że § 3 ust. 2 i § 3 ust. 4 uchwały w swej treści odnoszą się do mieszkań chronionych, które to na mocy postanowień ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, winny zostać przekształcone w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak we wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski